

**Ομιλία
Χάρη Κυριαζή
Εκτελεστικού Αντιπροέδρου**

Στην εκδήλωση που συνδιοργανώνουν το IOBE, το Επιχειρηματικό Συμβούλιο Ελλάδας – Αυστραλίας και η Πρεσβεία της Αυστραλίας με θέμα:

«Δημόσια Διοίκηση: Ο ρόλος της στην Επιχειρηματικότητα, το Εμπόριο και την Ανάπτυξη»

**3 Ιουλίου 2014
Γεννάδιος Βιβλιοθήκη**

Κυρίες και Κύριοι,

Ευρισκόμενοι σε σημείο καμπής και επικείμενης αναστροφής μετά από οικονομική και κοινωνική κρίση πολλών ετών, κοιτάμε μπροστά προσδοκώντας στην οικοδόμηση μιας νέας Ελλάδας. Μεταξύ πολλών που πρέπει να αλλάξουν, χρειαζόμαστε ένα κράτος με **νέο, διαφορετικό, σύγχρονο ρόλο** και έναν άλλον τρόπο **λήψης αποφάσεων και εφαρμογής πολιτικής**.

Ο νέος αυτός ρόλος οφείλει να **υπηρετήσει το νέο αναπτυξιακό πρότυπο**, όπως συνηθίσαμε να λέμε, ώστε η μελλοντική ανάπτυξη να είναι διατηρήσιμη, αποφεύγοντας τα λάθη και τις παγίδες του παρελθόντος. Η αφετηρία όλης της ανάλυσης πρέπει να είναι μία θέση που γίνεται πλέον ευρέως αποδεκτή: **η ανάκτηση των θέσεων εργασίας και η βελτίωση των εισοδημάτων μόνο με διεθνώς ανταγωνιστικές επιχειρήσεις μπορούν να επιτευχθούν**. Με την έννοια αυτή η διευκόλυνση της επιχειρηματικότητας αποτελεί αυτονόητη επιλογή δημόσιου συμφέροντος.

Ποια, λοιπόν, θα είναι τα κύρια χαρακτηριστικά του νέου αυτού ρόλου, τον οποίο θα κληθεί να υπηρετήσει η Δημόσια Διοίκηση?

1^ο Χαρακτηριστικό:

Επιτελικός Ρόλος, ρυθμιστικός, ελεγκτικός.

Ένας τέτοιος ρόλος προϋποθέτει ένα μικρό, ευέλικτο, και ορθολογικό κράτος, με διοικητική ικανότητα και διαχειριστική επάρκεια.

Ένα κράτος που διασφαλίζει τα ατομικά και συλλογικά δικαιώματα και τις ελευθερίες, και επιβάλλει τη συμμόρφωση με τους νόμους. Δεν κηδεμονεύει τη λειτουργία της αγοράς, αλλά αντιθέτως την εξισορροπεί και τη διευκολύνει διαφυλάττοντας την οικονομική ελευθερία, επιδιώκοντας τη διεθνή ανταγωνιστικότητα, ελαχιστοποιώντας τα διοικητικά βάρη.

Ένα κράτος που δίνει πολύ ψηλή προτεραιότητα στην εξυπηρέτηση της επιχείρησης, τη διευκόλυνση της επιχειρηματικότητας. Ένα κράτος που εκτελεί τις λειτουργίες του αξιοποιώντας το ίδιο στο μέγιστο βαθμό τις δυνατότητες που παρέχει ο ιδιωτικός τομέας, για να ελαχιστοποιήσει το κόστος του

και να βελτιώσει τις παρεχόμενες υπηρεσίες και την αποτελεσματικότητά του.

Η καθεμία από αυτές τις φράσεις κρύβει τόμους αναλύσεων και καταγραφής σημερινών εμποδίων, ενώ τουλάχιστον από πλευράς ΣΕΒ έχουν ήδη τα τελευταία δύο χρόνια κατατεθεί λεπτομερείς προτάσεις αλλαγών σε πάμπολλα πεδία.

Όσο είμαστε στον επιτελικό ρόλο του κράτους, να φωτίσουμε με δύο παραδείγματα κάποιες σημαντικές διαφοροποιήσεις του νέου υποδείγματος από την προηγούμενη κατάσταση:

- Το κράτος παύει να θεωρεί τον εαυτό του ως αποκλειστικό παραγωγό δημόσιων αγαθών και υπηρεσιών - εκχωρεί τις λειτουργίες αυτές στην αγορά να τις επιτελέσει, ενώ το ίδιο τις ρυθμίζει και τις ελέγχει
- Το κράτος μοιράζεται την προσπάθεια για τη χάραξη και την εφαρμογή των δημόσιων πολιτικών με την αγορά και την κοινωνία, με τρόπο οργανωμένο, συστηματικό και ουσιαστικό, όπως γίνεται ήδη στις προηγμένες ευρωπαϊκές οικονομίες

2° Χαρακτηριστικό του νέου Κράτους:

Ορθολογική λήψη αποφάσεων και λειτουργία

Η θεμελίωση ενός «ορθολογικού κράτους» (rational state) προϋποθέτει την **πειθαρχία και αυτοδέσμευση** σε μια σειρά λογικών βημάτων και βέλτιστων πρακτικών, τόσο κατά τη διαδικασία **λήψης αποφάσεων** όσο και κατά την **εφαρμογή των πολιτικών**.

Να δώσουμε ορισμένες εξειδικεύσεις για το περιεχόμενο της έννοιας του ορθολογικού κράτους.

Σε επίπεδο **Βασικών Αρχών** ας αναφέρουμε επιλεκτικά 4 από αυτές:

- i. **Πραγματική χρήση της «ανάλυσης συνεπειών στην ανταγωνιστικότητα»** για κάθε σχεδιαζόμενη ρύθμιση (impact assessment ή competitiveness proofing, ex ante και ex post). Η ανάλυση συνεπειών υπάρχει σήμερα, με ένα

τρόπο που ευτελίζει την ιδέα και εκείνους που βάζουν την υπογραφή κάτω από τα σχετικά κείμενα. Δεν είναι απλή εργασία και πρέπει να κοπιάσουμε για να αποκτήσουμε στη χώρα επαρκές επιστημονικό δυναμικό που να ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις με σοβαρότητα.

- ii. **Θεσμοθετημένη διαβούλευση και στενή συνεργασία με τους εκπροσώπους της επιχειρηματικότητας**, τους κοινωνικούς εταίρους και τα άμεσα εμπλεκόμενα μέρη για τη λήψη αποφάσεων. Και τούτο γιατί ρυθμιζόμενοι και ρυθμιστές είναι εξίσου ή αναλογικά υπεύθυνοι για την αποτελεσματικότητα του επιχειρηματικού περιβάλλοντος και την τήρηση του θεσμικού πλαισίου που το ορίζει. Να αναφέρω ότι ο ΣΕΒ έχει καταρτίσει Οδηγό διαβούλευσης και έχει πραγματοποιήσει τα τελευταία 3 χρόνια περισσότερα από 25 επιτυχημένα θεματικά εργαστήρια διαβούλευσης με τη συμμετοχή της δημόσιας διοίκησης, των επιχειρήσεων, τεχνοκρατών και ακαδημαϊκών.
- iii. Εφαρμογή ανάλυσης κόστους / οφέλους για κάθε λειτουργία του κράτους. Ανάλογη παρακολούθηση του κόστους ανά κρατική λειτουργία και αντίστοιχη δημόσια λογοδοσία. Διαρκής επαναξιολόγηση μιας-μιας των δαπανών για ελαχιστοποίηση του κόστους των δημοσίων υπηρεσιών. Μεταξύ άλλων, αξιοποίηση πρακτικών εξωτερικής ανάθεσης (outsourcing), ως μοντέλο παροχής δημοσίων υπηρεσιών υψηλού δείκτη ικανοποίησης για τους συναλλασσόμενους.
- iv. Εγκαθίδρυση δομών και διαδικασιών ουσιαστικής διαφάνειας και δημόσιας λογοδοσίας στη δημοσιονομική διαχείριση, με την υιοθέτηση του διπλογραφικού συστήματος στο Δημόσιο και των σχετικών Διεθνών Λογιστικών Προτύπων Δημόσιου Τομέα (IPSAS). Εμπεριέχεται εδώ η αποτύπωση και η μεγιστοποίηση της απόδοσης της περιουσίας του δημοσίου και άλλων αποτελεσμάτων που σήμερα, κάτω από τις γνωστές δυσμενείς συνθήκες, θα ανέτρεπαν την εικόνα της χώρας ως προς το ισοζύγιο ενεργητικού / παθητικού της, και κατά συνέπεια την αντίληψη για τη βιωσιμότητα του δημόσιου χρέους.

Σε επίπεδο **Εργαλείων και Μεθόδων** υλοποίησης ας αναφέρουμε 5 ανάμεσα από δεκάδες που υπάρχουν στη διεθνή εμπειρία:

- i. Η υιοθέτηση ορθολογικών πολιτικών για τη **διαχείριση του ανθρώπινου δυναμικού** στη δημόσια διοίκηση. Στην έννοια αυτή περιλαμβάνουμε τη στελέχωση των υπηρεσιών, τη συνεχή εκπαίδευση και κατάρτιση, αλλά και το σύστημα αξιολόγησης, προαγωγών και αμοιβών, τη δομή των δικαιωμάτων και υποχρεώσεων κλπ. Επίσης στη νέα προσέγγιση πρέπει να εξεταστούν θέματα όπως η εναλλαγή στελεχών μεταξύ δημόσιου και ιδιωτικού τομέα, η διασφάλιση συνέχειας της διοίκησης μέσα από την ευθύνη των ανωτάτων στελεχών κλπ.
- ii. Ψήφιση, ή **έγκριση συγκεκριμένου «προγράμματος εφαρμογής» ταυτόχρονα με κάθε νέα νομοθεσία** ή ρύθμιση. Ένα τέτοιο πρόγραμμα θα περιλαμβάνει χρονο-προγραμματισμό και προϋπολογισμό των δράσεων εφαρμογής, αλλά και τα σχέδια όλων των διοικητικών πράξεων που είναι αναγκαίες για την έναρξη εφαρμογής.
- iii. Γενικευμένη χρήση **εφαρμογών ηλεκτρονικής διακυβέρνησης** τόσο για τη διεπαφή του κράτους με τους πολίτες και τις επιχειρήσεις, όσο και για την υποστήριξη των εσωτερικών λειτουργιών του κράτους. Μια τέτοια επιλογή είναι καθοριστικής σημασίας για τον επιτελικό ρόλο και την αποτελεσματική λειτουργία του κράτους.
- iv. **Αναθεώρηση και κωδικοποίηση των νόμων** με στόχο να προκύψει ένα απλό, διαφανές και σταθερό επιχειρηματικό θεσμικό πλαίσιο. Όχι μόνο στη φορολογία και στις αδειοδοτήσεις, όπου έχουν ξεκινήσει προσπάθειες, αλλά και στους κανόνες διάφορων αγορών, στους ελέγχους συμμόρφωσης, στους κανόνες δημόσιας υγείας, στους όρους εργασίας, στη χωροταξία, στις πολιτικές απασχόλησης, στην κοινωνική ασφάλιση, στη δικαιοσύνη κλπ.
- v. **Καθορισμός προτεραιοτήτων ελέγχου** με βάση κριτήρια που ενισχύουν την ανταγωνιστικότητα της οικονομίας, όπως τον κίνδυνο μη-συμμόρφωσης, το μέγεθος της εξεταζόμενης υπόθεσης, κλπ. Συνοπτικές διαδικασίες και ελαχιστοποίηση απαιτήσεων για υποθέσεις ήσσονος σημασίας.

Με όλα αυτά τα εργαλεία και πολλά άλλα που δίνει η διεθνής εμπειρία, θα μπορέσουμε να αποκτήσουμε ένα Κράτος και μια Δημόσια Διοίκηση που θα υπηρετούν τον στόχο της ανταγωνιστικής οικονομίας. Και ιδιαίτερα μια Δημόσια Διοίκηση που θα αποτελεί ανάχωμα στις κατά καιρούς αυθαιρεσίες ή στην ανικανότητα του πολιτικού συστήματος, όπως γίνεται σε τόσες άλλες οικονομίες.

Για να γίνουν, όμως, αυτά όλα συνείδηση και πράξη, θα μου επιτρέψετε να επαναλάβω δύο βασικά μηνύματα.

Το πρώτο μήνυμα είναι ότι το κράτος, όπως το ξέραμε, πέθανε.

Δεν έχει χρήματα να μοιράσει, δεν έχει θέσεις εργασίας να προσφέρει, και έχει φυλλορροήσει οργανωτικά. Πρέπει να ξαναγεννηθεί από τις στάχτες του, σαν επιτελικό και ορθολογικό κράτος. Η αναγέννηση αυτή πρέπει να στηριχτεί στην «αλλαγή υποδείγματος», να είναι οργανωμένη σε έναν «οδικό χάρτη» και να εμπεριέχει τη διαχείριση της αλλαγής.

Το δεύτερο μήνυμα έχει να κάνει με την αντιμετώπιση της επιχειρηματικότητας.

Πρέπει να συνειδητοποιήσουμε ότι **και σήμερα** (για τη σταθεροποίηση) **και αύριο** (για την ανάπτυξη) **το κύριο βάρος της ανόρθωσης το φέρει ο ιδιωτικός τομέας, οι επιχειρήσεις.** Πρέπει να κοιτάξουμε κατάματα την αλήθεια, να αφήσουμε πίσω τις ιδεοληψίες και να στηρίξουμε τις επιχειρήσεις.

Ο Πρωθυπουργός και κάποιοι υπουργοί ενεργητικά ασπάζονται και υποστηρίζουν αυτήν την αντίληψη. Πρέπει όμως, αυτή, να διαπεράσει όλο το πολιτικό προσωπικό και τη δημόσια διοίκηση, όπως και τους κοινωνικούς φορείς, για να έχουμε διατηρήσιμο αποτέλεσμα.

Κλείνοντας, θέλω για μισό ακόμη λεπτό να αναφερθώ στο τι κάνει ο ΣΕΒ για όλα αυτά.

Τα τελευταία 2-3 χρόνια η ίδια η δημόσια διοίκηση πράγματι προωθεί ορισμένες αλλαγές και μεταρρυθμίσεις που αφορούν ή επηρεάζουν τη δημιουργία, τη λειτουργία και την ανάπτυξη των

επιχειρήσεων. Από την πλευρά μας, στηρίζουμε αυτές τις προσπάθειες και για τον σκοπό αυτό έχουμε συστήσει το Παρατηρητήριο Επιχειρηματικού Περιβάλλοντος και έχουμε αναλάβει μια σειρά από δράσεις προς αυτήν την κατεύθυνση.

Ο ΣΕΒ και το Παρατηρητήριο

- έχουν εντοπίσει τα εμπόδια στην επιχειρηματικότητα σε 13 μεγάλες ρυθμιστικές περιοχές που επηρεάζουν μια επιχείρηση από τη σύσταση μέχρι τη λύση της,
- έχουν πραγματοποιήσει τη μελέτη για την αδειοδότηση έργων και δραστηριοτήτων και προετοιμάζεται ήδη αντίστοιχη μελέτη για την επιτάχυνση της απονομής δικαιοσύνης (ήταν δύο από τα σοβαρότερα εμπόδια),
- υποβάλαμε στις αρχές του 2014 την «1^η ετήσια έκθεση για το επιχειρηματικό περιβάλλον» και ήδη βρίσκονται σε εξέλιξη οι εργασίες για τη 2^η ετήσια έκθεση,
- δημοσιοποιήσαμε το «Βαρόμετρο 2013 για την ικανοποίηση επιχειρήσεων» και ήδη προετοιμάζουμε το επόμενο προκειμένου να διαπιστώσουμε μεταβολές,
- πραγματοποιήσαμε 2 ex-post εκθέσεις επιπτώσεων (N 4014/2011 για την περιβαλλοντική αδειοδότηση και για το N3887/2010 «Οδικές εμπορευματικές μεταφορές») και μια ex-ante έκθεση (για το σ/ν για «Ρύθμιση θεμάτων εφοδιαστικής και άλλες διατάξεις» που πρόσφατα κατατέθηκε στη Βουλή).

Από την πλευρά μας δεσμευόμαστε ότι η προσπάθειά μας θα συνεχιστεί προς κάθε κατεύθυνση.

Σας ευχαριστώ.